A°. 1839. N°. 68.

MAANDAG, DEN 26sten AUGUSTUS.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

Administrative Policie.

De PASSAGE voor *Rij-* en andere *Voertuigen*, in de *Wagewegstraat*, tusschen de *Kerkzijde* en *Klipsteenenstraat*, ter zake van noodwendige reparatien, moetende worden afgesloten; geschiedt hiervan bij deze aan de daarbij belanghebbenden kennisgeving.

Paramaribo, *den* 22 *Augustus* 1839.
Namens den Procureur Generaal der Kolonie *Suriname*,
De Adsistent,
MENDES.

ADVERTENTIEN.

PUBLIEKE VERHURING,

ten overstaan van Heeren Commissarissen uit het Geregtshof tot de Kleine Zaken van Curatele en Sequestratie, op Vrijdag den 30sten Augustus 1839, 's voormiddags ten *negen* ure, in het lokaal van het Geregtshof:

Van 15 stuks *SLAVEN*; aankomende den Grond *de Twee Kinderen*, aan de rivier *Suriname*. Dezelve Slaven zullen vóór- en op den verhuurdag te bezigtigen zijn ten huize van den ondergeteekende. De voorwaarden van verhuring en Lijst der Slaven, zullen daags vóór- en op dien der verhuring ter Griffie van welgemeld Geregtshof ter *visie* liggen.

Paramaribo, *den* 23 *Augustus* 1839.
H. KAMERLING, *c. s.*
Sekwesters.

(32610)

A. SALOMONS,

zal *MORGEN* om *negen* uren, op Vendu verkoopen:

Eenige *HOORNBEESTEN*. Alsmede: een KIST *ZIJDEN HOEDEN*; om verkoop-rekening te sluiten. (32609)

(32629) EDWARD CONOLLY vertrekt.

Publieke Veilingen.

Ten Huize van den Vendumeester
M. A. KEIJSER.

Vrijdag den 23 Augustus 1839.

Het HUIS en ERF, gelegen aan de Saramaccastraat, aankomende den Boedel M. J. BOON Wed. V. VAN HALM Jz. — *f* 5000. — DOROTHEA van SWEEVEL.

ERRATA:

In het Advertissement van OTTOLINA FELICITÉ OOSTERBUUR, *geplaatst in onze Courant van Donderdag den 22sten dezer No. 67*, staat: FILICITÉ; moet zijn: FELICITÉ.

Mengelingen.

Richard Jackson *of strenge Eerlijkheid.*

Een Amerikaansch landbouwer, Richard Jackson, Koningsgezinde, werd gedurende den oorlog der omwenteling gevangen genomen. Het bleek klaar, dat hij zich met de troepen des Konings wilde vereenigen. Jackson, even rond als aan zijn' Souverein getrouw, ontkende het niet, maar stelde er zijne eer in. Op dit antwoord voor den Opper-Sherif gebragt, werd hij in de gevangenis der Provincie geplaatst. Deze was oud en slecht, en Jackson kon ligt ontsnappen. Maar dezelfde beginsels, die zijn gedrag en antwoord hadden geregeld, deden hem blijven. Hij meende de daden der Authoriteit te moeten eerbiedigen, hoedanig en van welke gevolgen zij ook voor hem zelven zijn mogten. Hij wilde dan niet vlugten, maar verzocht den Sherif over dag te mogen gaan werken, belovende 's avonds in de gevangenis terug te komen. Hij verkreeg dit; en hield woord. Zoo leefde hij acht maanden, bij dag op het veld, 's nachts in den kerker. Ondertusschen naderde de tijd der Assises; de Sherif zeide, dat hij hem naar Springfield zou laten vervoeren, om over de beschuldiging van hoog verraad teregt te staan. »Gij behoeft, zeide Jackson, die »moeite niet te nemen; dit zouden onnoo»dige onkosten zijn, die gij het Gouver»nement kunt besparen: als gij het »mij vergunnen wilt, zal ik er wel alleen »naar toegaan; wees gerust, dat ik mij »niet zal laten wachten; geef mij dit blijk »van vertrouwen, en maak staat op mijn »woord." De Sherif, die wist, waaraan hij zich bij hem houden kon, vattede hem bij het woord; en nu ging onze Jackson op reis in zijne eenigheid door bosschen, om zich te gaan laten oordeelen en waarschijnlijk ophangen, met eene eerlijkheid, die wel niet vele navolgers hebben zal. Door een zeer digt bosch r kkende, ontmoette hij den heer Edwards, Lid van den Raad van Massachusetts, en die op dien tijd met het uitvoerend bewind bekleed was. De Staatsman spreekt den armen Jackson aan, en vraagt hem, waar hij naar toe moet. De eerlijke man zegt hem dat hij naar Springfields gaat, om voor de Assises teregt te staan, en verhaalt hem daarop zijne geschiedenis allereenvoudigst en naïfst. Edwards luistert aandachtig toe, en antwoordt niets; zij scheiden van elkander. Te Springfields gekomen, begeeft Jackson zich in de gevangenis. Men was vooruit verwittigd van zijne aankomst, die te wachten was, maar verwachtte hem toch inderdaad niet. Eenige dagen later verscheen hij voor zijne regters; het geval was duidelijk, hij bekende alles en roemde er op, werd schuldig verklaard, en ter dood veroordeeld. Men meende hem toch aan de genade te moeten aanbevelen. De zaak voor den Raad van Massachusetts gebragt, werd het vonnis goedgekeurd, daar de Wet wel toegepast en de vormen in acht genomen waren; er schoot maar over te raadplegen, of er termen tot gratie waren. De eerste Spreker had ongelukkig de Romeinsche Historie gelezen, en Brutus tot zijn' begunstigden held gekozen; hij was onverbiddelijk. De tweede, zoetsappig patriot, sprak lang van deugd, menschelijkheid, weldadigheid, en besloot met te zeggen, dat men den armen Jackson moest ophangen. Het ergst was, dat al de leden van den Raad hiermede instemden. De President schoot nog maar alleen over. Maar in plaats van zijn gevoelen te zeggen verhaalde de Heer Edwards, want hij was het zelf, de geschiedenis van den eerlijken Jackson sedert zijne gevangneming tot nu toe; en bragt, om onwraakbare getuigenissen aan te voeren, de attesten van den Sherif, en zijn eigen gesprek met Jackson in het digste van het bosch bij. Dit werkte betooverend en tot eer van den Raad en de menschelijkheid moet men er bijvoegen, dat niet een lid de werking poogde te stremmen door een droog wettelijk onderzoek. De gestrengsten wankelden, toen de Heer Edwards met verteedering uitriep: »Zult gij dan »naar de galg verwijzen de eer, de goede »trouw, en het heilig houden der eeden?" Een algemeen geroep van pardon beantwoordde de edele vraag; en Jackson kreeg zijne vrijheid terug.

De Verschijningen.

Dr. Patouillet, een' Geneesheer te Toucy, in Frankrijk, verhaalt het onderstaande:

Onlangs werd ik geroepen in eene hut nabij Toucy, alwaar ik met verbazing negen personen vond, welke alle de werkelijke kenteekenen van vergiftigd te zijn hadden; met dit onderscheid, dat eenige sprakeloos waren, en geene andere teekens van leven toonden, dan door stuiptrekkingen, verdraaijingen hunner ledematen en krampachtig lagchen; bij allen puilden de oogen uit het hoofd, en hunne monden waren aan beide zijden achterwaarts getrokken; anderen hadden al de kenteenen tegelijk. Vijf van deze openden echter nu en dan den mond, doch het was om een huilend geluid te maken; en wanneer zij verstaanbare woorden uitten, scheen het alsof zij voorspellingen wilden doen. De een zeide, bij voorbeeld: binnen eene maand zal mijn buurman eene koe verliezen," de ander, »binnen weinig tijds zult gij de kroonen van zes livres op vijf livres zien." Onder deze negen personen was eene vrouw, die sedert vijf maanden zwanger was, en een jongen van tien jaren, vier knapen van negen, twaalf, vijftien en achttien, en drie meisjes, van vijftien, zeventien en negentien jaren. De zinneloosheid van al deze personen was zoo volkomen, en hunne aandoeningen zoo hevig, dat ik, om hen een tegengift in te geven, hen door zes sterke manspersonen moest doen vasthouden:

terwijl ik hunne tanden openbrak om hun het geneesmiddel in den mond te gieten, en alzoo men hen niet allen tegelijk kon gadeslaan, liep een van de jongens weg naar eenen vijver, omtrent honderd schreden van het huis, en sprong in denzelven, doch daar men hem zag, werd hij spoedig daaruit gered.

Het was vergeefsche moeite deze ongelukkigen te vragen, welke soort van vergif zij hadden ingekregen, alzoo zij volkomen van hun verstand beroofd waren. Gelukkig was de huisvader, doordien hij afwezig was geweest, niet door dit ongeluk getroffen geworden. Van dezen hoorde ik, dat hij den vorigen dag zijnen tuin omspittende, verscheiden wortels had gevonden, die naar gewone peen geleken en dezelve te huis gebragt had, alwaar zij voor wortelen in de soep waren gekookt, welke ongelukkige misvatting niet ontdekt was geworden, voor dat de kinderen zich in dezen verschrikkelijken toestand bevonden. Hij beschreef de plant, welke hij voor peen had aangezien, en toen ik in den tuin ging, bevond ik, dat het de wortels waren van het bilzenkruid (*Hyoscyamus niger* Linn.), hetwelk een zeer sterk vergif is.

Na hun de gepaste geneesmiddelen te hebben toegediend, bezocht ik den volgenden dag de lijders weder, en vond hen in eenen geheel verschillenden toestand. Zij hadden allen hun verstand terug gekregen, doch herinnerden zich niets van hetgene er was voorgevallen. Gedurende dezen geheelen dag scheen ieder voorwerp hun dubbel, doch toen ik hen den volgenden dag weder ging bezoeken, stond ik verwonderd te hooren, dat, ofschoon zij nu de voorwerpen enkel zagen, *alles zoo rood als scharlaken was*. Dit laatste verschijnsel verdween trapsgewijze op den derden dag, en de zieken herstelden allengs.

Het zien van eene scharlaken kleur, hetwelk bij de herstelling dezer personen plaats had, werd ongetwijfeld voortgebragt door dezelfde oorzaak als de reeds beschrevene gekleurde massa's. Indien zij eene geringere hoeveelheid van het vergif hadden ingekregen, welke wel eene natuurlijke wanorde in de verrigtingen van het oog had te weeg gebragt, zonder het verstand der lijders aan te doen, is het zeer waarschijnlijk, dat deszelfs invloed zich door schijngestalten zou hebben gekenmerkt.

Deze opmerkingen worden krachtig versterkt door het verhaal van een' zeekapitein van Newcastle, hetwelk door den Heer Ellis is bekend gemaakt, in zijne uitgave van Brand's *Populair antiquities*. » Zijn kok," zegt hij, » kwam op hunne te huis reis te sterven. Alzoo het eene been van dezen eerlijken knaap een weinig korter was dan het andere, was zijn gang zoodanig als wij gewoonlijk hinkende noemen. Wenige nachten nadat zijn lijk in zee was geworpen, werd onze Kapitein door zijnen Stuurman verontrust met een verhaal, dat de kok voor het schip wandelde, en dat alle man op het dek was om naar hem te kijken. De Kapitein beval na een paar verwenschingen, omdat hij gestoord was geworden, hem met vrede te laten, en te zien, of het schip of de kok eerst te Newcastle zou komen. Doch toen hij, verder lastig gevallen, op het dek kwam, bekende hij eerlijk, dat hij bijna door hunne inbeelding werd besmet, want daar hij iets zag, dat zich op gelijke wijze bewoog, als die, waarop onze oude vriend gewoon was te gaan, en hetwelk bovendien een muts op had, zeer veel gelijkende naar die welke hij gewoonlijk droeg, dacht hij wezenlijk dat er meer aan het verhaal was, dan hij in het eerst wilde gelooven. Er verspreidde zich een algemeene schrik. Hij beval met het schip op het voorwerp aan te houden, maar niemand wilde het roer aanraken! Aldus gedwongen zijnde dit zelf te doen, bevond hij, nader komende, dat de belagchelijke oorzaak van al hun vrees een blok van eene groote mars was, zijnde een gedeelte van een wrak dat hun vooruit dreef."

Policie bepalingen wegens den prijs der levensmiddelen en arbeidsloonen ten tijde der Romeinen, onder Diocletiaan.

Het schijnt, dat zich de oude Romeinsche Policie niet minder vergeefsche moeite gegeven heeft dan tegenwoordig door de hedendaagsche in sommige landen van Europa geschied. Reeds toenmaals wilde men de prijzen bepalen, waarvoor de levensmiddelen geleverd en de diensten verrigt zouden worden, in plaats, dat de Policie slechts op de deugdzaamheid der eersten en de nakoming van het verdrag bij de laatsten acht gaf. Van de dwaasheid der Romeinsche Policie in dien smaak hebben wij eene belangrijke bijdrage bekomen. W. Bankes, een Engelschman, heeft, namelijk, een Latijnsch opschrift van een' steen gelithographieerd, dien Leakes, op zijne reis in Klein Azie, te Stratonicecia zond en welke eene zoodanige bepaling der levensmiddelen bevat. Zij is niet alleen daarom merkwaardig, maar ook omdat wij daaruit afnemen kunnen, hoe hoog de levensmiddelen en arbeidsloonen toenmaals in prijs stonden. Dewijl L. Vascali, te Rome, bijna ter zelfder tijd eene gelijkluidende kopij van een' zoodanigen steen, door eenen Edelman te Aix in Savoije ontving, zoo behoeft men aan de echtheid, als ook aan het doel der Diocletiaansche Ordonnantie niet te twijfelen. Dit vooraf hebbende laten gaan, merken wij aan, dat omtrent eene flesch alsemwijn op 10 denaren (*) gesteld is. Eene flesch wijnazijn kostte 3 denaren, de beste honig 40 denaren. — De uijer van eene zogende zeug moet een lievelingsgeregt geweest zijn, zij kostte 24 denaren het pond. Bijzonder duur waren toenmaals de faizanten. Een goede haan kostte 250 denaren. Ook de ganzen waren duur: 200 denaren kostte eene gemeste en eene magere voor de hand weg 100. Een haas kostte 140 denaren. (Er moet toen in het Roomsche Rijk een hongersnood of papieren muntstelsel geheerscht hebben) 100 oesters werden met even zoo veel denaren betaald. Slakken vonden ook veel liefhebbers, 20 stuks van de eerste soort kostten 4 denaren.

Het arbeidsloon staat met die prijzen in verband. Een steenhouwer kreeg 50 denaren daags, even zoo een smid, een wagenmaker; de metselaars kregen 70 denaren daags. Een kameeldrijver, een schaapherder werd met 20, een veearts met 6 denaren betaald. Arbeiders in Gips bekwamen 20 denaren. Een schoolmeester ontving voor ieder' knaap maandelijks 50 denaren. (Op vele dorpen in Duitschland worden dikwijls jaarlijks 50 groschen betaald). Wie de Latijnsche Grammatika leerde, kreeg nog eens zoo veel. Niemand was er echter beter dan toe, aan de Advocaten, welke over het algemeen door de Romeinen steeds goed bedacht werden. Voor eene voordragt aan het hof (in postulatione) konden zij 250, en voor het waarnemen van eenen termijn (in incognitione) 1000 denaren berekenen, en voorzeker voor de berekening en voor het grosseren nog eenige daarbij voegen.

Een Zeehondenvel kostte 250. Een Bevervel 100. Eene Luipaardshuid 1000 à 1250. Eene Leeuwenhuid 1000 denaren. — Doch genoeg hiervan om eene vergelijking hieromtrent met de tegenwoordige prijzen te maken.

(*) Circa 3 gulden Nederlandsch.

ALLERLEI.

Te Hobart-Town (Land van van Diemen) is een zekere Pierce, gedeporteerde, geboortig van Ierland, veroordeeld en geëxecuteerd in de maand van Junij 1824, wegens moord en cannibalisme. Naar zijne bekentenis was hij in 1822 met zeven andere gedeporteerden, ontsnapt van een nabijliggend eiland, hetwelk voor strafdépôt dient. Na tien of twaalf dagen door de bosschen gedwaald te hebben, hadden zij, door honger gedrongen, het lot geworpen, wie geslacht en gegeten zou worden. Toen het getal op twee gesmolten was, bewaakte Pierce en zijn makker malkanderen verscheidene dagen, tot dat de ander eens van vermoeijenis voor den slaap bezweek, en Pierce deze gelegenheid waarnam, om hem te dooden en zijn vleesch op te eten.

Eenigen tijd daarna werd hij door een militair detachement gevangen, en verklaard hebbende, dat de andere deserteurs door gebrek aan voedsel gestorven waren, werd hij op nieuw naar het strafdépôt verzonden. Hier verbond hij zich met een' ander' gedeporteerden, genaamd Cox, haalde hem over om te zamen te vlugten, hetgeen zij volvoerden: maar naauwelijks waren zij in de bosschen, toen Pierce zijn' makker doodde, in stukken hieuw, een gedeelte van zijn vleesch op at en vele stukken mede nam. Maar ditmaal gevoelde hij wroeging, en, door zijn geweten verontrust, zocht hij het strand, gaf een sein aan een Schip, dat voorbij zeilde, en hem opnam. Hij bekende zijne misdaad, liet nog eenige stukken van het ligchaam van den ongelukkigen Cox zien, en werd naar Hobart-Town gevoerd, waar zijne strafoefening plaats had.

Scheepstijdingen.

UITGEKLAARD.

Den 22sten dezer, het Schip Wilhelmina Maria, Kapitein J. C. Atkes; lading: 350 vaten Suiker, 167 balen schoone- en 20 dito vuile Katoen; — Passagier: den Heer P. W. Lenon.

Den 23sten, het Schip Sophia Maria, Kapitein A. J. Andresen; lading: 511 vaten Suiker en 37 balen schoone Katoen. — Beide naar Amsterdam.

Schepen in Lading.

Naar Amsterdam.

Het gekoperd Tweedeks Brikschip Phoenix, Kapt. C. Smitt. — Adres bij J. Gisius.

Het Nederlandsch Kofschip Hillegonda Ida, Kapt. H. A. Hendriks. — Adres bij J. L. Gellée.

Het gekoperd Tweedeks Brikschip Astrea, Kapt. J. A. de Lang. — Adres bij J. L. Gellée.

Het gekoperd Tweedeks Barkschip Dina Maria, Kapt. H. C. Wriburg. — Adres bij C. J. Leijsner.

Het Nederlandsch Schip Henriette, Kapt. J. C. Willems. — Adres bij Gebroeders Reeps.

Het nieuw gebouwd gekoperd Tweedeks Brikschip Nickerie Packet, Kapitein C. Hoffker. — Adres bij L. D. J. van Bommel. — Sluit 25 September.

Het Nederlandsch Kofschip de Koophandel, Kapt. C. E. Hoeksma. — Adres bij J. S. Samson. Sluit 15 September.

Naar Rotterdam.

Het Nederlandsch Schip het Vertrouwen, Kapt. R. C. Pinksterboer. — Adres bij J. S. Samson.

Gedrukt bij de Erven J. BRINK.